

Landsting och regioner
Ekonomidirektörer Lt
Budgetdirektörer Lt
Redovisningsdirektörer Lt
Finansdirektörer Lt
Landstingsekonomer

Preliminär utjämning för år 2014

I detta EkonomiNytt presenterar vi:

- Preliminär kostnadsutjämning 2014
- Ny statsbidragsram och regeringens fastställda uppräkningsfaktorer
- Nya instruktioner till modellen ”Skatter & bidrag”

SCB:s preliminära utfallsberäkning av det kommunal-ekonomiska utjämningsystemet

SCB har gjort en preliminär beräkning av nästa års utjämningsystem utifrån de förändringar som regeringen i *Budgetpropositionen för 2014* föreslår ska sjösättas från 1 januari 2014. Tabeller med resultat och dataunderlag samt beskrivning av beräkningarna har skickats till landstingen under vecka 39.

Regeringens förslag överensstämmer med betänkandet SOU 2011:39 *Likvärdiga förutsättningar* i allt utom avseende inkomstutjämnningen. Här föreslår regeringen att avgiften sänks för det lansting som har en skattekraft som överstiger 115 procent av rikets skattekraft.

Avgifter och bidrag beräknas utifrån den normerade länsvisa skattesatsen som baseras på 2003 års genomsnittliga skattesats länsvis justerat för uppdragsfördelningen mellan kommuner och landsting i respektive län. Den länsvisa skattesatsen för bidragslandsting har reducerats med 10 procent till en kompensationsgrad på 90 procent medan skattesatsen för avgiftslandsting tidigare reducerats med 15 procent till en kompensationsgrad på 85 procent.

Med regeringens förslag sänks kompensationsgrad från 85 procent till 60 procent i spannet från 115 procent och upp till 125 procent av rikets medelskatte kraft.

Denna förändring ger det ända avgiftslandstinget Stockholm en lägre avgift med 66 kronor per invånare. De sänkta avgifterna medför en ökad nettokostnad för inkomstutjämnningen som leder till en negativ effekt för alla landsting på regleringsposten med 15 kronor per invånare. För att inget landsting ska förlora på förändringen införs en särskild kompensation inom strukturbidraget på 15 kro-

nor per invånare som fullt ut kompenserar de som förlorar på förändringen. Statens kostnad för denna särskilda kompensation uppgår till 111 miljoner kronor.

Inkomstutjämning

På flera punkter skiljer sig SCB:s beräkningar mot de som presenteras i detta EkonomiNytt.

SCB:s beräkning av inkomstutjämningen bygger på det preliminära taxeringsutfallet 2013 (inkomstår 2012) för (4,0 procent), medan SKL, i de landstingspecifika beräkningarna (Excel-filen "Prognosunderlag Lt 2013–2017 14-13"), använder SKL:s augustiprognos på den definitiva taxeringen, 4,2 procent för inkomstår 2012. SKL:s augustiprognos för 2014 har justerats med –0,5 procentenheter för det grundavdrag för pensionärer som föreslås i budgetpropositionen.

Vidare använder sig SCB av folkmängden per den sista juni 2013 för att räkna ut skattekraften. I filen "Prognosunderlag Lt 2013–2017 14-13" har SKL räknat med en prognos på befolkningen per den 1 november 2013.

Skillnaden mellan SCB:s och SKL:s bedömningar resulterar i olika nivåer på den garanterade skattekraften i riket, vilket påverkar landstingens avgift respektive bidrag i inkomstutjämningen. Landsting som erhåller ett bidrag får ett högre bidrag i SKL:s beräkningar; för betalande landsting blir avgiften lägre, under förutsättning att landstingets skattekraftsutveckling inte avviker från rikets i större omfattning.

Det slutliga utfallet av inkomstutjämningen för år 2014 kommer att fastställas under december månad. Det som återstår att uppdatera är utfallet av beskattningsbar inkomst 2012 samt kommunens folkmängd per den 1 november 2013.

Kostnadsutjämning

Landstingens preliminära bidrag eller avgift framgår av filen "Prognosunderlag Lt 2013–2017 14-13" rad 21.

Förändringar för enskilda landsting gentemot förbundets vårprognos (EkonomiNytt 13/09, bilaga 2) varierar från –244 kronor till 94 kronor per invånare. De negativa förändringarna beror i till största del på att ett förändrat strukturbidrag i enlighet med den nya utjämningsförslaget inte beaktades i vårprognosen. Stockholms positiva förändring beror på att det nya utjämningsystemets effekt på inkomstutjämningen inte heller beaktades.

Förändringar för enskilda landsting gentemot utfallet för 2013 sträcker sig från ett bättre utfall med 923 kronor per invånare till ett sämre utfall med –255 kronor per invånare. De stora förändringarna mot föregående år förklaras till stor del av förändringar i kostnadsutjämningen i enlighet med regeringens förslag i *Budgetpropositionen för 2014*.

Ersättning för eftersläpning

Ersättning för eftersläpning i modellen för befolkningsförändringar har i filen "Prognosunderlag Lt 2013–2017 14-13" satts till noll. Detta beror på att beräkningen för 2014 bygger på förändringen av folkmängden mellan 1 november 2012 och 1 november 2013. Stockholm är det enda landsting som kan bli aktu-

ella för ersättning för eftersläpning bidragsåret 2014. De har haft en genomsnittlig befolkningsökning de senaste fem åren (2008 till 2012) som överstiger 1,2 procent. För att bli aktuell för ersättning bidragsåret 2014 måste befolkningen även öka med 1,2 procent mellan 2012 och 2013. SCB gör en preliminär bedömning av ersättningen för eftersläpningseffekter för de landsting som är aktuella där gränsvärdet är 0,8 procent för ökningen fram till den sista juni 2013. I denna beräkning får Stockholm 45 kronor per invånare vilket finansieras av hela landstingskollektivet inklusive Stockholm till en kostnad av 10 kronor per invånare.

Obs. att eftersläpningseffekten i filen ”Prognosunderlag Lt 2013–2017 14-13” beräknas utifrån befolkning framskriven enligt trend och läggs på SCB:s preliminära kostnadsutjämning.

Strukturbidrag och införandebidrag

I enlighet med regeringens förslag till förändringar i det kommunalekonomiska utjämningsystemet genomförs även de reduceringar av strukturbidraget som föreslogs i betänkandet SOU 2011:39 *Likvärdiga förutsättningar*. Förändringarna innebär att strukturbidragets kompensation för små landsting kvarstår medan resterande del av strukturbidraget dras ned med begränsningen att det inget landsting ska få en minskning som är större än vad som motsvarar 0,11 procent av skattekraften 2014. Detta innebär att strukturbidraget inte kan beräknas slutligt förrän utfallet av de beskattningsbara inkomsterna 2012 är definitiva i november.

Regeringen föreslår att de införanderegler som föreslogs i betänkandet ska införas. Dessa regler syftar till att mildra den värsta effekten för de landsting som får ett stort negativt utfall vid systemförändringarna. De är konstruerade så att inget landsting ska förlora mer än 250 kronor per invånare och år och därmed ge en rimlig tidrymd att fasa in det nya utfallet. Införandebidraget är beräknat på utjämningsåret 2013 av SCB som om förslagen till förändringar hade genomförts 2013. Med andra ord kompenserar införandebidraget ”förlorande” landsting så att de inte hade förlorat mer än 250 kronor per invånare om systemförändringarna hade gällt från 2013. Dessa beräkningar sker i enlighet med regeringens förslag.

I och med att ett antal landsting får ett införandebidrag uppstår en ökad kostnad för det kommunalekonomiska utjämningsystemet som leder till en negativ effekt på regleringsposten och därmed drabbar alla landsting med lika många kronor per invånare. För 2014 innebär det en kostnad i form av en lägre regleringspost med 95 kronor per invånare. Kostnaden sjunker sedan till 49 kronor år 2015 för att sedan minska ner mot noll till år 2020 då systemet fasats in fullt ut.

Slutavräkning 2014

Regeringens fastställda uppräkningsfaktorer för 2013 och 2014 uppgår till 3,9 respektive 2,7 procent, enligt *Budgetpropositionen för 2014*. Uppräkningsfaktorerna innebär en högre uppräkning än förbundets augustiprognos. Observera att SKL:s augustiprognos för 2014 har justerats från 3,2 till 2,7 procent för det grundavdrag för pensionärer som föreslås i budgetpropositionen. Regeringens högre bedömning för år 2013 gör att vår prognos på slutavräkningen 2014 blir negativ med -116 kr per invånare den 1.11.2013.

I övrigt gäller följande förutsättningar

I samband med varje uppdatering av våra beräkningar publiceras ”Prognosunderlag Lt 2013–2017” på vår webbplats via nedanstående länk:

www.skl.se/web/Skatteunderlagsprognos.aspx

Genom att i Excel-filen skriva in den egna länskoden, får man beräkningar och bakgrundsuppgifter för sitt landsting.

I prognosunderlaget redovisas beräkningar per landsting av skatter och statsbidrag för åren 2013–2017. Från och med det år ett bidrag övergår från att vara riktat till att bli generellt inordnas motsvarande belopp i prognosunderlaget. På vår webbplats finns en tabell som innehåller vissa riktade statsbidrag samt regleringar av anslaget för kommunalekonomisk utjämning. Av tabellen framgår om och när vissa specifika bidrag ingår i prognosen eller inte. Tabellen återfinns via rubriken Ämnen, Ekonomi, Budget och planering, Statsbidrag, eller via nedanstående länk:

http://www.skl.se/vi_arbetar_med/ekonomi/budget_och_planering/specificering_vissa_statsbidrag

Skillnader jämfört med förra beräkningen (EkonomiNytt 12/13) beror på:

- Preliminär kostnadsutjämning 2013
- Preliminärt taxeringsutfall september
- Ny statsbidragsram
- Regeringens fastställda uppräkningsfaktorer
- Justering av SKL:s skatteunderlagsprognos för 2014 pga. höjt grundbidrag pensionärer
- Förändringar i utjämningsystemet enligt BP 2014

Skillnader jämfört med SCB:s beräkningar beror på till stor del på att SCB använder sig av folkmängden per den sista juni 2013 medan vi använder en prognos på befolkningen per den 1.11. 2013.

SCB:s beräkning av inkomstutjämnningen bygger på det preliminära taxeringsutfallet 2013 (inkomstår 2012) för september (3,96 procent). Vi använder förbundets prognos på den definitiva taxeringen, 4,2 procent.

Beräkningarna bygger i övrigt på 2013 års skattesatser samt att befolkningen i varje landsting utvecklas i takt med riksprognosen men med hänsyn till historisk trend.

Ny version av modellen ”Skatter & bidrag”

Vi har gjort om modellen ”Skatter & bidrag” och anpassat den efter de förändringar i utjämningsystemet som regeringen föreslår i *Budgetpropositionen för 2014* ska gälla från den 1 januari 2014.

Modellen skickas under tisdagen den 1 oktober till alla de personer som står som kontaktpersoner för modellen. Har landstinget bytt kontaktperson under året, utan att anmäla det till oss är det risk att mejlet ”studsar”, om den tidigare kontaktpersonen slutat i landstinget. Vi ber därför alla kontaktpersoner som inte fått den nya modellen inom en timme efter det att EkonomiNytt och prognosunderlag publicerats, meddelar nya uppgifter till mona.fridell@skl.se.

Modellen är färdiguppdaterad och därför finns denna gång ingen uppdateringsfil.

Arbets sättet i modellen förändras inte utan vana användare kommer att känna igen sig.

Kurs i utjämningsystemet och modellen ”Skatter & bidrag”

Med anledning av förändringarna i utjämningsystemet har vi inte haft något utbildningstillfälle under hösten 2013 men kommer att anordna minst ett tillfälle i början av 2014. Förmiddagen ägnas åt en genomgång av utjämningsystemets grunder samt aktuella frågor med koppling till systemet. Eftermiddagen vigs åt modellen Skatter & bidrag, med praktiska övningar och möjlighet till att arbeta med egna frågor med stöd/handledning.

Vi planerar att samordna kurstillfället med Budgetdagen 2014, som anordnas vid fyra tillfällen, i fyra olika orter. För landstingen kommer vi preliminärt att hålla kursen på en av orterna, dagen efter Budgetdagen. Budgetdagen brukar äga rum under vecka 8–9. Datum för 2014 är inte fastställt än men kommer inom kort att publiceras i Ekonomikalendern.

Mer information om kursens innehåll kan du få av Mona Fridell, kontaktuppgifter finns längre ned. Information kommer att finnas även på vår webbplats www.skl.se under Ämnen. Klicka på Ekonomi, sedan Kurser & konferenser.

Gör som 300 andra landstingsekonomer: Prenumerera gärna på nyheter från www.skl.se, området Ekonomi och statistik. Under vårt område Ekonomi (under Ämnen) finns de senaste uppdaterade EkonomiNytten tillgängliga och där presenteras löpande nyheter mellan EkonomiNytten.

Frågor om detta EkonomiNytt kan ställas till Derk de Beer (utjämningsystemet, statsbidrag) 08-452 77 42, Mona Fridell (modellen ”Skatter & bidrag”) 08-452 79 10. Alla kan nås via e-post på mönstret: fornamn.efternamn@skl.se.

SVERIGES KOMMUNER OCH LANDSTING
Sektionen för ekonomisk analys

Annika Wallenskog

Derk de Beer

Bilaga

Filen ”Prognosunderlag-Lt-2013-2017-14-13.xls” finns på vår webbplats via följande länk: www.skl.se/web/Skatteunderlagsprognos.aspx